

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 70. Vtrum Prouidentia sit æterna, vel temporalis, causam habeat, vel non habeat: semper consequatur suos fines, & bene diuidatur in naturalem, & supernaturalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

riam, tamen vult, vt merita sint causa moralis gloriæ, & vt moraliter causent gloriam. Si verò quærat, quid sit gloriam causari moraliter à meritis, respondeo, quod sicut lucem causari physicè à Sole, addit supra Solem, & lucem modum distinctum, qui est causalitas physica, qua lux causatur à Sole; sic gloriam causari moraliter à meritis, addit supra gloriam, & merita modum distinctum, qui est causalitas moralis, qua gloria causatur à meritis. Idem dic de alijs causalitatibus moralibus. Sicut ergo Deus vult, & facit, vt ex rebus extrinsecis vna physicè causet aliam, absque eo quod vnum decretum Dei physicè causet aliud; sic vult, & facit, vt vna res causet moraliter aliam, absque eo quod vnum decretum moraliter causet aliud, & sit prius alio. Docet hoc expressè Sanctus Thomas 1. parte quæst. 19. art. 5. in corpore dicens: *Vult ergo Deus hoc esse propter hoc, sed non propter hoc vult hoc.*

29. Dices: non solum præmium debet supponere meritum, sed etiam voluntas præmiandi debet supponere meritum; alioquin, voluntas præmiandi non esset remuneratiua, sed purè liberalis, siquidem voluntas, quæ non supponit debitum, est purè liberalis.

30. Respondeo, negando antecedens. Ad voluntatem remuneratiuam, & non purè liberalem, sufficit, vt supponat meritum ex parte rei volitæ, non requiritur, vt supponat meritum ex parte actus volentis; sed voluntas, qua Deus vult præmium, supponit meritum ex parte rei volitæ, siquidem præmium supponit meritum; ergo licet ipse actus volendi non supponat meritum, tamen voluntas non est purè liberalis, sed remuneratiua. Eadem igitur, vel simultanea voluntas, qua Deus vult dare meritum, & præmium, relatè ad meritum est purè liberalis, relatè ad præmium est remuneratiua, quia meritum vult dare gratis, ac nullo præcedente merito causante moraliter meritum, præmium vult dare non gratis, sed præcedentibus meritis causantibus moraliter præmium. Similiter ad actum iustitiæ strictæ sufficit, vt supponat ius strictum ex parte rei volitæ, non requiritur, vt supponat ius strictum ex parte actus volendi.

31. Ad sextum. In argumento proponuntur duæ difficultates ex professo examinandæ infra quæst. 82. & 86.

QVÆSTIO LXX.

Virum providentia sit æterna, vel temporalis, causam habeat, vel non habeat: semper consequatur suos fines, & bene dividatur in naturalem, & supernaturalem?

1. **P**rimò videtur diuina providentia non esse æterna, sed temporalis. Diuina

enim providentia nihil aliud est, quam ordinatio rerum creaturarum ad suos fines per media conuenientia; sed hæc ordinatio non est æterna, sed temporalis, cum sit in ipsis creaturis temporalibus; ergo &c.

2. Secundò videtur diuina providentia habere aliquam causam, & rationem. Providentia enim includit actus liberos diuinæ voluntatis, qui complentur per aliquid extrinsecum, vt dictum est quæstione 56; sed illud extrinsecum habet aliquam causam; ergo diuina providentia saltem quoad complementum extrinsecum actuum liberorum habet aliquam causam.

3. Tertiò videtur, quod diuina providentia non semper consequatur suos fines. Nam Deus cum velit omnes homines saluos fieri, vt dicitur 1. ad Timot. 2. omnes homines ordinat ad finem salutis æternæ per media, & auxilia conuenientia; sed non omnes homines consequuntur salutem; ergo &c.

4. Quartò videtur diuina providentia non rectè diuidi in naturalem, & supernaturalem. Nullus enim actus diuinus est Deo supernaturalis, ac supra naturam Dei; sed providentia consistit in actibus diuinis intellectus, & voluntatis; ergo &c.

5. Respondeo, quod vt absoluantur Tractatus de providentia diuina, breuiter expedienda sunt quatuor dubia in titulo proposita.

6. Dicendum igitur primò, respondendo ad primum, & secundum dubium, diuinam providentiam esse æternam, & incausatam, & esse causam per se, vel per accidens omnium temporalium, & causatorum. Probat: nam providentia consistit in actibus diuini intellectus, & diuinæ voluntatis, vt explicatum est quæstione 67. num. 4; sed tales actus sunt æterni, & incausati, cum sint ipsemet Deus, qui est æternus, & incausatus; ergo &c. Sicut verò Deus est causa per se, vel per accidens omnium temporalium, sic diuina providentia est causa per se quidem eorum, quæ Deus vult, per accidens eorum, quæ Deus purè permittit, cuiusmodi sunt ipsa peccata.

7. Ex eo, quod actus diuinæ providentiæ non causentur in vilo genere, sequitur, quod neque causentur in genere causæ finalis, & proinde quod sunt adæquatè propter se ipsos, & propter diuinam essentiam, non autem propter vllum finem extrinsecum, & creatum. Cum igitur asseritur, quod Deus intendit finem salutis prædestinatorum, vel alium finem creatum, sensus est, quod intendit salutem vt finem eorum, quæ facit, non autem vt finem voluntatis, qua vult facere, siquidem opera Dei sunt propter fines creatos, voluntas autem Dei non est propter vllum finem creatum.

8. Dicendum secundò, respondendo ad tertium dubium: diuina providentia semper consequitur fines, ad quos ordinat res ita, vt illos

illos fines intendat efficaciter, & absolute; at cum intendit finem conditionatè, si non purificetur conditio, non consequitur talem finem, sed consequitur alium finem spectantem ad bonum vniuersi. Explicatur. Diuina prouidentia per grauitatem, & motum deorsum ordinat graua ad finem se collocandi in centro, nisi detur impedimentum. Cum igitur datur impedimentum, non consequitur hunc finem, vt lapis constituatur in centro, sed consequitur aliquem alium finem spectantem ad bonum vniuersi, quem finem intendit pro casu, pro quo graua impediuntur peruenire ad centrum.

9. Dicendum tertio, respondendo ad quartum dubium. Diuina prouidentia potest diuidi in naturalem, & supernaturalem. Naturalis est, per quam Deus ordinat res ad suos fines naturales per media naturalia: supernaturalis est, per quam Deus ordinat res ad finem supernaturalem per media supernaturalia. Quia verò Deus vnico decreto per aliqua media naturalia ordinat quasdam res ad suos fines naturales, per alia media supernaturalia ordinat creaturas rationales ad finem supernaturalem, ideo eadem prouidentia, in quantum consideratur vt ordinans quasdam res per media naturalia ad fines naturales, vocatur prouidentia naturalis; in quantum consideratur vt ordinans creaturas rationales per media supernaturalia ad finem supernaturalem vitæ æternæ, vocatur prouidentia supernaturalis.

10. Ad 1. nego maiorem. Prouidentia est diuina ratio ordinationis temporalis rerum creaturarum ad suos fines per media conuenientia, quæ ratio est æterna, cum consistat in actibus æternis diuini intellectus, & diuinæ voluntatis. Temporalis ordinatio rerum creaturarum ad suos fines non est prouidentia, sed est effectus, & executio diuinæ prouidentia, & vocatur gubernatio. Ideo prouidentia est æterna; gubernatio autem, quæ est effectus prouidentia, est temporalis, vt docet Sanctus Thomas 1. parte quæst. 22. artic. 2. ad 2.

11. Ad 2. Prouidentia quoad ipsos actus liberos est incausata, quoad eorum applicationem liberam est abusiue causata, vt explicatum est quæst. 58.

12. Ad 3. iam dictum est num. 3. diuinam prouidentiam semper consequi suos fines absolute, & efficaciter intentos; fines autem inefficaciter, & conditionatè intentos tunc solum consequi, cum impletur conditio: cum autem conditio non impletur, consequi finem, quem intendit pro eo casu, pro quo conditio non impletur. Quia ergo Deus efficaciter, & absolute vult saluare omnes prædestinatos, semper consequitur salutem prædestinati: quia vult saluare omnes reprobos, si per ipsos non steterit, per ipsos autem stat, ipsos non saluat, sed consequitur finem, quem intendit, si per ipsos stet, nimirum bonum iusti-

tia, & alia bona, quæ sequuntur ex reproborum damnatione.

13. Ad 4. Prouidentia dum dicitur supernaturalis, non dicitur supernaturalis Deo, sed speciali modo supernaturalis creaturæ, in quantum creaturam ordinat ad finem supernaturalem per media supernaturalia.

QVÆSTIO LXXI.

Vtrum Deus ex Angelis, & hominibus aliquos ab æterno prædestinauerit, aliquos reprobauerit? Quid sit prædestinatio, quid reprobatio: vtrum sint pars prouidentia, & quos actus includant?

S. Th. q. 23. a. 1. 2. & 3.

1. **P**rimò videtur Deus non prædestinasse homines, & Angelos. Deus enim licet ab æterno destinarit efficaciter aliquas naturas irracionales ad consequendos suos fines, tamen non dicitur illas prædestinasse; ergo licet aliquos homines, & Angelos efficaciter destinauerit ad consequendum suum finem supernaturalem, hoc est vitam æternam, tamen non debet dici illos prædestinasse.

2. Secundò licet Deus Angelos, & homines reprobos ab æterno destinauerit efficaciter ad supplicium, & mortem æternam in poenam demeritorum, non dicitur illos prædestinasse ad poenam, & mortem æternam; ergo licet ab æterno aliquos Angelos, & homines destinauerit ad gloriam, & vitam æternam in præmium meritorum, non debet dici illos prædestinasse ad vitam æternam.

3. Tertio videtur Deus nullum ex hominibus, aut Angelis ab æterno reprobasse. Reprobare enim est aliquos excludere ab æterna salute, & à Regno Cælorum; sed Deus vult omnes homines saluos fieri, vt dicitur 1. ad Timot. 2. ac proinde nullum hominem excludit ab æterna salute, & à Regno Cælorum; ergo &c.

4. Quartò videtur prædestinatio non esse pars diuinæ prouidentia. Diuina enim prouidentia identificatur cum diuina essentia, quæ est omnino simplex, & caret partibus; ergo etiam diuina prouidentia caret partibus, ac proinde prædestinatio non potest esse pars diuinæ prouidentia.

5. Respondeo, quod cum egerimus de prouidentia, sequitur, vt agamus de prædestinatione, quæ vt iam explicabitur num. 9. est altissima pars prouidentia.

6. Prædestinatio describitur à Sancto Thoma 1. parte quæst. 23. art. 1. in corpore: *Ratio in Deo existens transmissionis creaturæ rationalis in finem vitæ æternæ.* Explicatur, & simul probatur in Deo ab æterno dari prædestinationem,

E e 2

San-